EEN PAAR VRAGEN

DOOR

H. WEIJENBERGH J[r].

De heer Snellen van Vollenhoven heeft ergens gezegd, dat het Tijdschrift meer en meer als het ware het dagboek onzer Vereeniging worden moet en dat dit doel bereikt zal worden wanneer de leden ook kleine losse aanteekeningen en opmerkingen ter plaatsing aan de redactie toezenden. Dit geeft mij de vrijmoedigheid om in den vorm van korte mededeelingen een paar vragen tot mijne medebeoefenaars der entomologie te richten.

In den vorigen zomer vond ik bij Haarlem eene gewone pad *Bufo vulgaris* Laur., die op de linkerwang eene groote wond had, zoo dat de geheele wang bijna weg was, waaraan het dier veel scheen te lijden. Bij naauwkeuriger beschouwing zag ik in de wond eenige maden zich bewegen en kwam ik tot de veronderstelling, dat het dier op de eene of andere wijze verwond was geraakt en nu diptera hunne eijeren op de ontstokene wondvlakte gelegd hadden, die daar tot ontwikkeling gekomen waren. Verder heb ik toen de zaak niet onderzocht, maar dezen zomer bragt een dergelijk geval mij het bovenstaande weder in herinnering.

Een mijner vrienden, die zich met het verzamelen van reptiliën bezig houdt, had ook eenige padden verzameld, en hield die met eenige andere reptiliën nog eenigen tijd levend bijeen, in een glazen bak, die vroeger tot aquarium gediend had. Op zekeren dag bemerkte hij dat van een zijner padden de

neus duchtig gezwollen was en het dier onophoudelijk met de voorste pooten daar en in den omtrek van den neus krabde.

De zwelling nam langzaam toe en het dier scheen veel pijn te lijden, ging meer en meer op de achterpooten zitten, achterover, steeds met de voorpooten tegen den kop slaande, tot dat het na een paar dagen geheel op den rug viel.

Nieuwsgierig naar de oorzaak van dit verschijnsel, heeft mijn vriend de pad in jenever gedood en naauwelijks was zij overleden of eene menigte geelwitte maden kropen uit de neusgaten. Bij de opening der pad vond ik nog eene menigte maden en het voorste gedeelte van het middenschot en de binnenkant der neusvleugels zeer beschadigd. Onder de huid door waren de maden in de oogkassen gekomen en hadden de oogen bijna geheel verteerd. Verder schenen zij zich niet verspreid te hebben. Het aantal zal te zamen ± 30 tot 40 geweest zijn. Door den jenever zijn zij allen gestorven, en daardoor ben ik niet in de gelegenheid geweest na te gaan welke soort van diptera er zich uit ontwikkelt.

Ik weet niet of van een der geslachten der Diptera eene dergelijke parasietische levenswijs bekend is; zoo ja, dan houd ik mij voor de mededeeling aanbevolen.

De grootste dezer larven was 1 Ned. duim lang en anderhalve Ned. streep dik; het achterlijf loopt scherp puntig toe, het midden-gedeelte is bijna rolrond, de kop is eenigzins vierhoekig en stomp. De kleur is vuilgeel, in het middengedeelte vuilbruin, naar het graauwe overgaande. In de twee laatste ringen is een zwart lusvormig teekentje zigtbaar. De kaken zijn licht bruin. De tweede geleding is eenigzins onregelmatig van vorm. Sommigen waren geheel vuil wit van kleur.

Mijne tweede vraag betreft de levenswijze der *Psithyri*. Ik vond in een nest twee soorten, de *Psithyrus barbutellus* Kirby, met een paar grijze variëteiten, van verschillende geslachten en grootte in ongeveer tien stuks, en de *Ps. Nemorum* F. in vijf stuks. Het nest bestond gedeeltelijk uit kleine cellen, gedeelte-

lijk uit grootere, meer cylindrische. De kleine cellen waren het talrijkst en onder de grooteren geplaatst. Zes langwerpige witte eijeren vond ik van buiten, in twee waskluitjes besloten, tegen het nest.

Larven noch poppen waren aanwezig.

Veel was en weinig honig was hier en daar in de cellen.

Ik vermoed dat de grootere cellen van de grootere *Psithyrus* (de *Ps. Nemorum* F.) afkomstig zijn.

Bombi waren in dit nest niet aanwezig, maar op een afstand van 0,4 meter bevond zich een groot nest van *Bombus hypnorum* L., dat onder den grond gemeenschap met dat der *Psithyri* had.

Is het te zamen leven van twee soorten van *Psithyri*, niet in, maar bij een hommelnest, in afzonderlijke cellen, bekend?

HAARLEM, Nov. 1865.